

FÖRSÄKRINGAR I SVERIGE

2011–2020

Försäkringar i Sverige

Trygghet för den enskilde – tillväxt för samhället

Vi är alla utsatta för risker. Det kan handla om risken för att drabbas av en trafikolycka eller av brand i bostaden. Det kan handla om stöld eller om långvarig sjukdom. Utan försäkring skulle sådana händelser kunna innebära ekonomisk katastrof. Försäkringar gör det möjligt för privatpersoner och företag att leva och verka under ekonomiskt stabila förhållanden.

Försäkringens idé är enkel: vi delar på riskerna. Genom försäkring betalar ett hushåll eller ett företag en premie i utbyte mot att försäkringsföretaget ersätter den som drabbats om olyckan är framme. En privatperson kan även teckna en livförsäkring som ger en viss framtida inkomst, det vill säga pension, i utbyte mot en premiebetalning i nutid.

Den här publikationen ger en översiktlig bild av försäkringar i Sverige och belyser deras betydelse för samhällsekonomin. Den innehåller olika diagram om svenska försäkringar som bygger på statistik från främst Svensk Försäkring, Finansinspektionen, Statistiska centralbyrån (SCB) och Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO). De avser, med några få undantag, förhållandena under 2020 eller de senaste tio åren. Statistiken till de olika diagrammen finns tillgängliga på Svensk Försäkrings hemsida.

Publikationen är indelad i tre delar. Den första delen handlar om skadeförsäkring, och redovisar bland annat hur många skador som sker och hur mycket försäkringsföretagen betalar ut i form av ersättning för olika sorters skador. Den andra delen handlar om livförsäkring. Där visas exempelvis hur mycket som betalas ut i pension. Den avslutande delen ger en övergripande beskrivning av den svenska försäkringsbranschen, bland annat om antalet anställda, hur mycket premier som betalas in till försäkringsföretagen och hur försäkringsföretagen placerar sina tillgångar.

Försäkringar ger ett viktigt ekonomiskt skydd vid oförutsedda händelser	5
Hemförsäkring och fordonsförsäkring är vanliga försäkringar	5
Nästan alla i Sverige har en hemförsäkring	6
Fler än 26 miljoner sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar	7
Allt fler har en sjukvårdsförsäkring	8
Utbetalda skadeersättningar ökar	9
Skadebelopp för trafikskador ökar	10
Glasskador är de vanligaste skadorna på fordon	11
Skador orsakade av brand och vatten är de dyraste skadorna	12
Inbrott och stöld är de vanligaste vardagsbrotten	13
Bränder sker oftast i bostäder	14
Stora skillnader i antalet naturskador över åren	15
Tjänstepensionen allt viktigare för den totala pensionen	16
Utbetalningar från livförsäkringsparanden ökar	16
Pensioner utgör en betydande del av hushållens finansiella sparande	17
Försäkringsbranschen är en viktig del av samhällsekonomin	18
Både små lokala och stora rikstäckande försäkringsföretag	18
Kundservice och skadearbeten är vanliga yrken	19
Något fler kvinnor än män	20
Utbildning inom ekonomi, handel och administration är vanligast	21
Premierna för försäkring följer den ekonomiska utvecklingen	22
Marknadsandelar för skadeförsäkring	23
Marknadsandelar för pensions- och livförsäkring	24
Försäkringsföretagen har stora tillgångar	25
Livförsäkringsföretagens tillgångar per sparform	26
Försäkringsföretagen placerar mestadels i aktier och obligationer	27
God avkastning på livförsäkringsföretagens tillgångar under 2020 trots covid-19	28

Försäkringar ger ett viktigt ekonomiskt skydd vid oförutsedda händelser

Genom försäkringar kan hushåll få ekonomiskt skydd mot olika typer av risker. Skadeförsäkringar, såsom hemförsäkring, motorfordonsförsäkring och olycksfallsförsäkring, är komplement till samhällets skydd och kan ge ekonomisk ersättning om en oväntad olyckshändelse inträffar. Försäkringar har därför stor betydelse för hushållen.

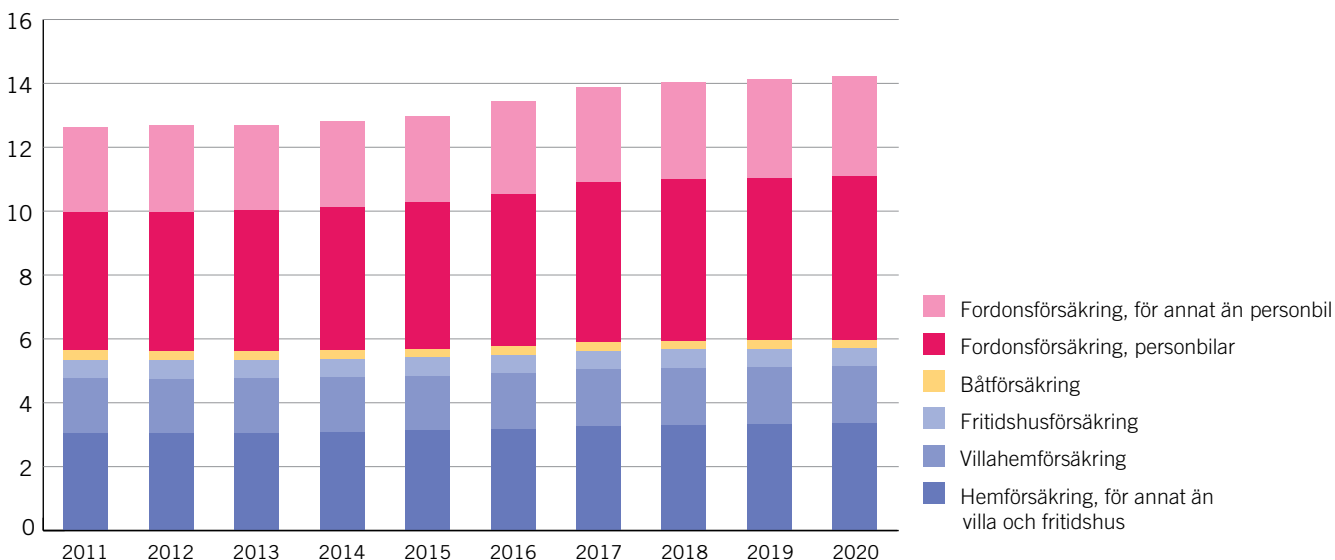
Hemförsäkring och fordonsförsäkring är vanliga försäkringar

Det finns många olika försäkringar som ersätter hushållen för skador på egendom och lösöre som den försäkrade äger, eller hyr, i exempelvis hem, villor, fritidshus, båtar, bilar och andra fordon. Fordonsförsäkringen är den vanligaste av hushållens försäkringar. Vid slutet av 2020 fanns drygt 5,1 miljoner försäkrade personbilar och drygt 3,1 miljoner andra försäkrade motorfordon (se diagram 1).

Hemförsäkring och villaförsäkring är också vanliga försäkringar. Villahemförsäkringen är en kombination av dessa och täcker inte bara kostnader för skador som omfattas av den vanliga hemförsäkringen, utan fungerar även som ett ekonomiskt skydd vid skador som kan uppkomma på själva fastigheten. Under 2020 uppgick antalet hemförsäkringar till knappt 3,4 miljoner och antalet villahemförsäkringar till knappt 1,8 miljoner. Sammantaget fanns drygt 14,2 miljoner egendomsförsäkringar 2020.

Diagram 1. Antal skadeförsäkringar för egendom, 2011–2020

Antal miljoner försäkringar

Anm.: Här ingår inte företagsförsäkringar, fastighetsförsäkringar, djurförsäkringar och produktförsäkringar.

För personbilar och övriga fordon ingår även företagsägda fordon.

Källa: Svensk Försäkring.

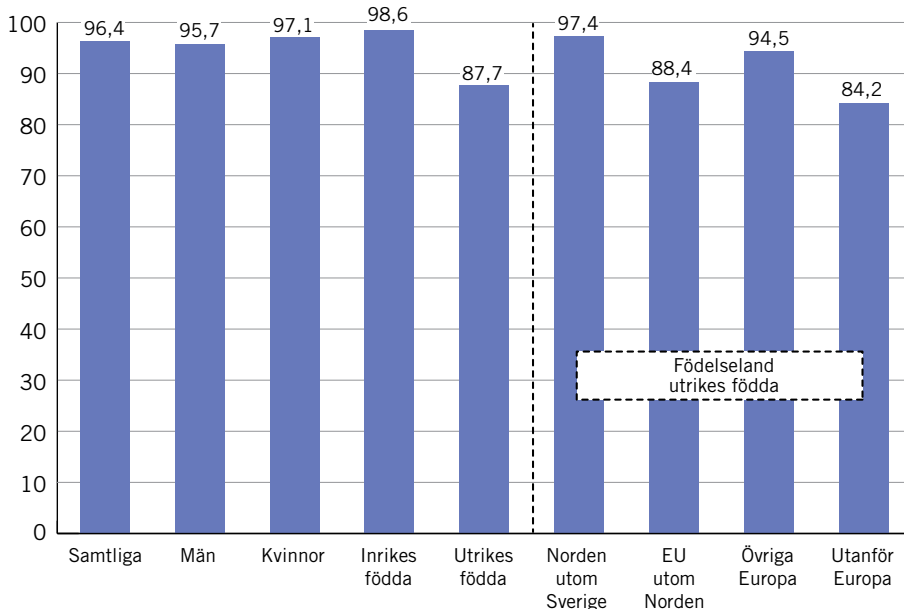
Nästan alla i Sverige har en hemförsäkring

De allra flesta som bor i Sverige har en hemförsäkring, men inte riktigt alla. Hemförsäkringen är egentligen ett paket av olika försäkringar som kan ge försäkringstagaren ersättning vid exempelvis stöld och brand. Försäkringen omfattar föremål som försäkringstagaren äger, hyr eller lånar för sitt privata bruk, såsom möbler, kläder, husgeråd, hushållsapparater och hemelektronik. Den kan också ge ersättning om skador skulle uppstå vid resor, och om den försäkrade blir överfallen, krävs på skadestånd eller har behov av rättsskydd.

I dagsläget har uppskattningsvis mer än 96 procent av befolkningen i Sverige en hemförsäkring (se diagram 2). Sålunda saknar knappt 4 procent, runt 400 000 individer, en hemförsäkring, vilket innebär att de står utan bland annat rättsskydd och ekonomiskt skydd såväl hemma som på resa. Det är vanligare att män saknar en hemförsäkring, liksom utrikes födda, särskilt de som är födda utanför Europa.

Diagram 2. Uppskattad andel individer som har hemförsäkring, 2019

Procent

Anm.: Diagrammet bygger på en undersökning av levnadsförhållanden för olika grupper i befolkningen som är 16 år och äldre i Sverige, utförd av SCB 2019.
Källa: SCB.

Fler än 26 miljoner sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar

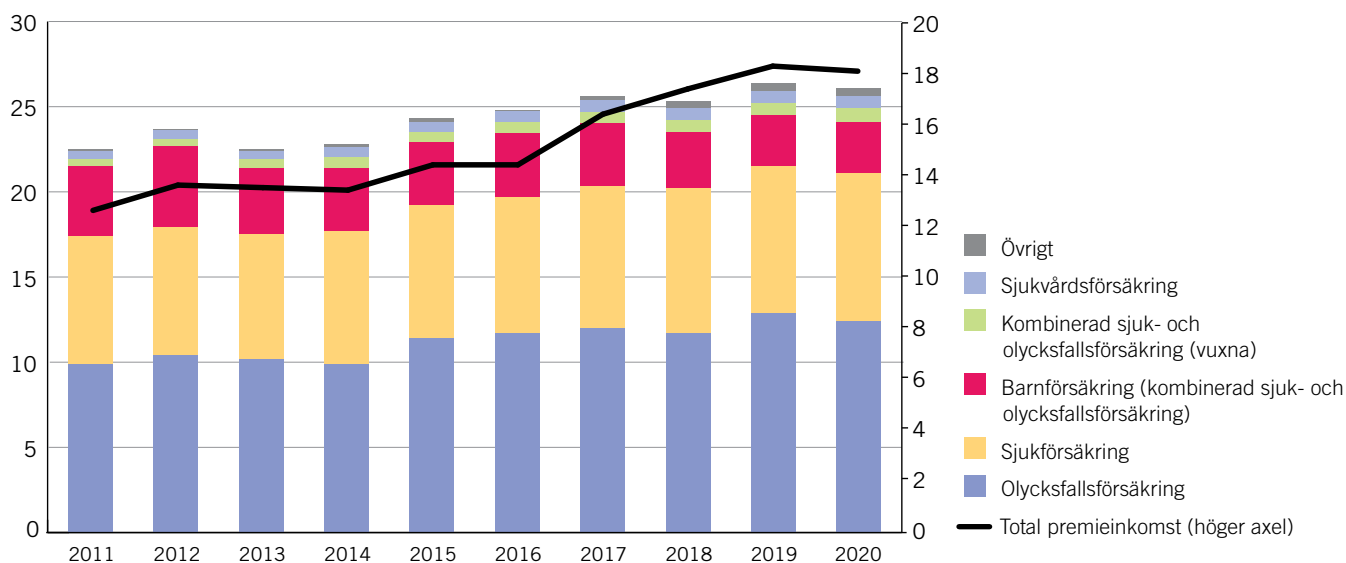
I slutet av 2020 fanns drygt 26 miljoner sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar i Sverige (se diagram 3). För dessa försäkringar betalade försäkringstagarna, eller deras arbetsgivare, mer än 18 miljarder kronor i premier. Anledningen till att det finns så många sådana försäkringar är att en individ kan ha flera olika. Knappt hälften (48 procent) var olycksfallsförsäkringar och en tredjedel (33 procent) var någon form av sjukförsäkring.

Det finns också kombinerade sjuk- och olycksfallsförsäkringar; till exempel är barnförsäkringar i de flesta fall sådana försäkringar. Barnförsäkringar utgjorde ungefär 12 procent av samtliga sjuk- och olycksfallsförsäkringar vid slutet av 2020. Ungefär 3 procent var kombinerade sjuk- och olycksfallsförsäkringar för vuxna.

Drygt 44 procent av sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringarna som fanns vid slutet av 2020 betalades inte av individen utan av individens arbetsgivare. Drygt 36 procent av försäkringarna var gruppförsäkringar, där en företrädare – till exempel en arbetsgivare eller ett fackförbund – avtalat fram en lösning som individen via sin anställning eller sitt medlemskap får möjlighet att teckna, ofta till ett förmånligt pris. Resterande försäkringar var individuella försäkringar, där individen själv tecknat försäkringen.

Diagram 3. Sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar, 2011–2020

Antal miljoner försäkringar (stapel, vänster axel) och total premieinkomst i miljarder kronor (linje, höger axel)

Anm.: Sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar finns inom både livförsäkringsföretag och skadeförsäkringsföretag. Barnförsäkring omfattar i de flesta fall både sjuk- och olycksfall; om ett barn enbart har olycksfallsförsäkring så ingår den i kategorin Olycksfallsförsäkring. I kategorin Övrigt ingår bland annat försäkringar för rehabilitering och sjukavbrott, samt från 2017 även graviditetsförsäkring. Premieinkomsten för Afa Sjukförsäkring ingår ej eftersom de under flera perioder har återbetalat ackumulerade premier.
Källa: Svensk Försäkring.

Allt fler har en sjukvårdsförsäkring

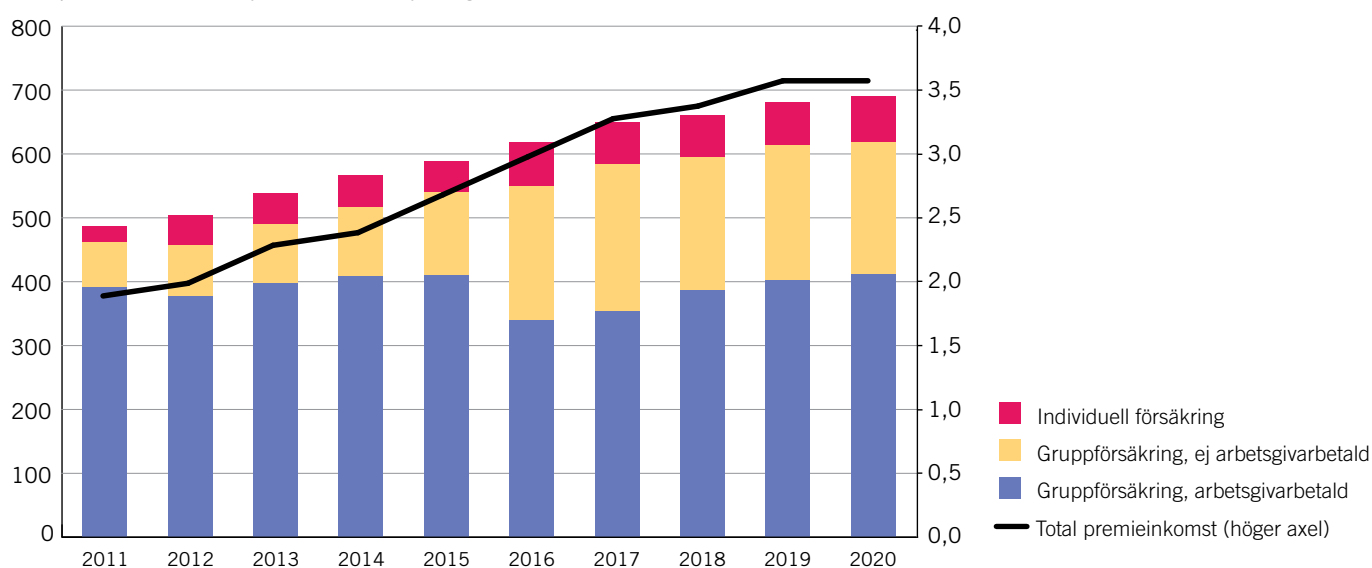
Sjukvårdsförsäkringen är en försäkring som vanligen omfattar både sjukvårds- och rehabiliteringstjänster. Innehållet i försäkringarna kan variera något, men omfattar i regel sjukvårdsrådgivning, vårdplanering och specialistvård. Ofta ingår även förebyggande insatser och rehabiliterande åtgärder. Akutvård, intensivvård (IVA) eller vård i livets slutskede ges inte inom ramen för sjukvårdsförsäkringen.

Antalet sjukvårdsförsäkringar har ökat trendmässigt under en längre tid. Vid slutet av 2020 hade mer än 690 000 personer en sjukvårdsförsäkring (se diagram 4). Det är en ökning med 42 procent sedan 2011. Nästan 6 av 10 försäkringstagare får sin försäkring betald av sin arbetsgivare, och ungefär 3 av 10 har tecknat sin sjukvårdsförsäkring som en gruppförsäkring, till exempel via sitt fackförbund. Resterande, cirka 10 procent, har en individuell sjukvårdsförsäkring, som individen tecknat själv.

Under 2020 betalade försäkringstagarna, eller deras arbetsgivare, omkring 3,6 miljarder kronor i premier för sjukvårdsförsäkringar. Ingenting av den vård som utförs inom sjukvårdsförsäkringen finansieras med skattemedel.

Diagram 4. Sjukvårdsförsäkringar, 2011–2020

Antal tusen försäkringar (stapel, vänster axel) och total premieinkomst i miljarder kronor (linje, höger axel)

Anm.: Sjukvårdsförsäkringar finns inom både liv- och skadeförsäkringsföretag. Den stora ökningen av gruppförsäkringar under 2016 beror huvudsakligen på en omläggning av hur grupperna definieras i statistiken.

Källa: Svensk Försäkring.

Utbetalda skadeersättningar ökar

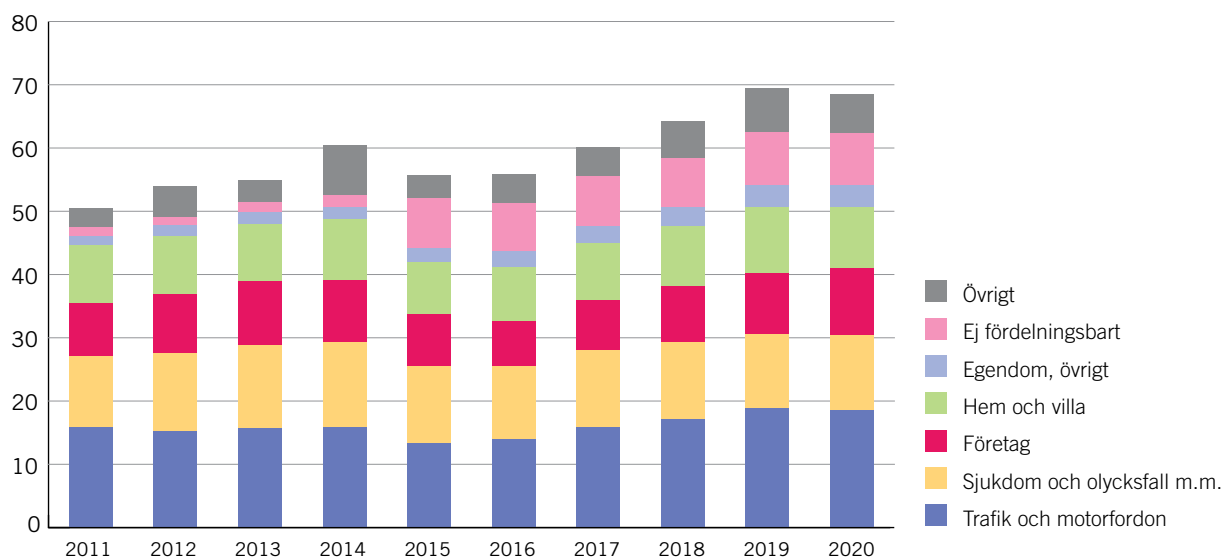
Försäkringsföretagen betalar ut ersättningar för skador som kan uppkomma vid till exempel en bilolycka, en vattenläcka i hemmet, eller om den försäkrade råkar ut för en stöld. Ersättningar kan också betalas ut om en person råkar ut för en sjukdom eller en olycka som påverkar möjligheten att arbeta och tjäna ihop till sin inkomst.

Sammanlagt betalade försäkringsföretagen ut knappt 69 miljarder kronor i skadeersättningar under 2020. Drygt hälften av ersättningarna avsåg skador som inträffat under 2020, medan den andra hälften avsåg skador som inträffat tidigare år. Skälet är dels att vissa typer av skador, såsom en del brand- och trafikskador, kan ta lång tid att utreda, dels att skadeanspråk ibland uppstår först en tid efter det att skadan uppstått. Skadeersättningar kan även betalas ut som livränta för den som på grund av till exempel trafikskada eller arbetsskada har drabbats av nedsatt arbetsförmåga. Livräntan ska kompensera framtida inkomstförluster och betalas ut under lång tid.

Den största delen av de utbetalda ersättningarna 2020 var för skador kopplade till trafikförsäkring och motorfordonsförsäkring. Dessa skador stod för en dryg fjärdedel (27 procent) av de utbetalda ersättningarna (se diagram 5). Därefter kom skador kopplade till hem- och villaförsäkring (14 procent) samt sjuk- och olycksfallsförsäkring (17 procent). Ersättningar betalas även ut till företag för olika skador inom företag- och fastighetsförsäkring. Ersättningar till företag utgjorde 15 procent av de totala ersättningarna som betalades ut 2020. Resterande ersättningar betalades ut till hushåll.

Diagram 5. Utbetalda skadeersättningar till hushåll och företag, 2011–2020

Miljarder kronor

Anm.: För ett givet år innefattar utbetalningarna ersättningar för skador som inträffat under året och ersättningar för skador som inträffat under tidigare år. Omfattar även utbetalningar från skadeförsäkringar som finns i vissa livförsäkringsföretag. I kategorin Företag ingår sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring, egendomförsäkring för företag och fastigheter samt ansvarsförsäkring. Kategorin Egendom, övrigt omfattar t.ex. produktförsäkring och djurförsäkring. Kategorin Övrigt omfattar kredit-, borgens-, rättsskydds-, assistans-, inkomst- och avgångsbidragsförsäkringar, samt trygghetsförsäkring vid arbetsskada och skadelivräntor. I kategorin Ej fördelningsbart ingår uppgifter som inte kan särredovisas på de olika kategorierna.

Källa: Svensk Försäkring.

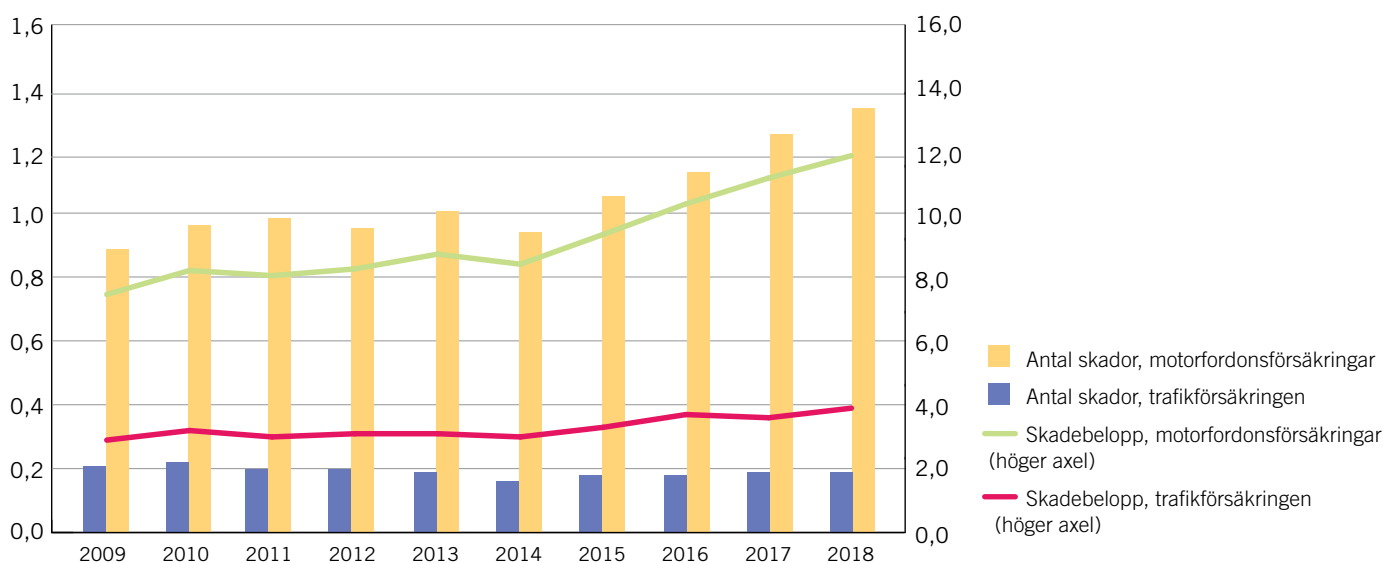
Skadebelopp för trafikskador ökar

I Sverige ska varje motordrivet fordon som brukas i trafik ha en trafikförsäkring som ersätter personskador och skador på någon annans fordon vid en olycka. För föraren som orsakat olyckan täcks inte skador på det egna fordonet. Som kompletterande skydd kan fordonsägaren teckna en separat motorfordonsförsäkring. Sådana försäkringar kan även täcka mer komplicerade försäkringsmoment såsom stöld och skador på fordonet vid stöld. Under 2018 inträffade 1,5 miljoner trafikskador under någon av dessa försäkringar (se diagram 6), för vilka försäkringsföretagen betalade ut sammanlagt knappt 16 miljarder kronor i ersättning.

Sedan 2009 har antalet skador relaterade till motorfordonsförsäkringar ökat med 50 procent, medan antalet skador relaterade till trafikförsäkringen minskat med 9 procent. Samtidigt växer de utbetalda beloppen för båda försäkringsformerna. De utbetalda beloppen från motorfordonsförsäkringar har ökat med drygt 4,3 miljarder kronor (57 procent), och de utbetalda beloppen från trafikförsäkringen har ökat med knappt 7 miljard kronor (33 procent). Att skadebeloppen ökar är naturligt, bland annat eftersom kostnaderna för reparationer vanligtvis ökar med den allmänna prisutvecklingen.

Diagram 6. Antal trafikskador och skadebelopp, 2009–2019

Antal miljoner skador (stapel, vänster axel) och utbetalda skadebelopp i miljarder kronor (linje, höger axel)

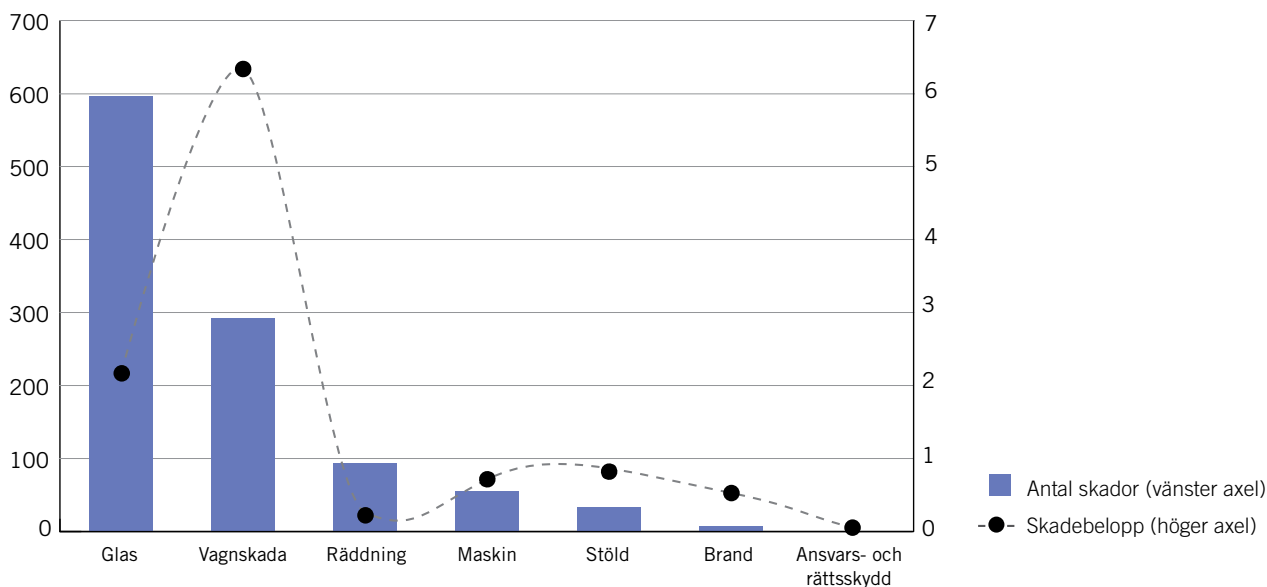
Anm.: Avser trafikskador inom den obligatoriska trafikförsäkringen och kompletterande, frivilliga motorfordonsförsäkringar. Omfattar endast skador där utbetalningar inletts senast inom efterföljande räkenskapsår. Saknade företagsuppgifter för enstaka år har uppskattats.
Källa: Svensk Försäkring.

Glasskador är de vanligaste skadorna på fordon

Under 2018 var glasskador (till exempel skador på bilvindrutor) de vanligaste skadorna i trafiken. Dessa stod för drygt hälften av alla skador som täcktes av motorfordonsförsäkringar (se diagram 7). Dyrast var dock vagnskador (skador på fordonet), sett till de sammanlagda utbetalningarna.

Diagram 7. Skador inom motorfordonsförsäkring fördelat per typ av skada, 2018

Antal tusen skador (stapel, vänster axel) och utbetalda skadebelopp i miljarder kronor (punkt, höger axel)

Anm.: Avser huvudskadearten; en skada kan omfatta flera försäkringsmoment såsom räddning och skada på vagn, men ändå redovisas enbart under huvudskadearten, såg vagnskada. Räddning avser bilbärgning och assistans vid skada. Stöld innefattar både stöld av fordon och stöld ur fordon. Ansvars- och rättsskydd kan betala kostnader om en individ blir skadeståndsskyldig eller för ett juridiskt ombud vid rättstvist. Det kan gälla både sak- och personskada som individen har orsakat.
Källa: Svensk Försäkring.

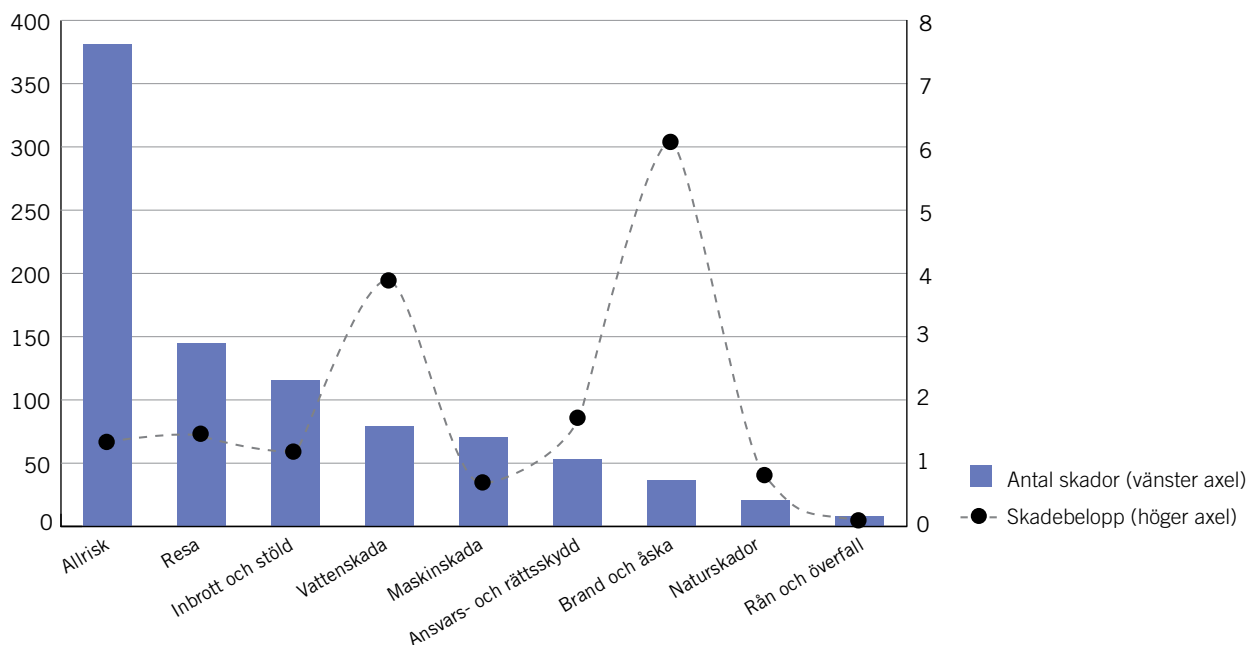
Skador orsakade av brand och vatten är de dyraste skadorna

En av de vanligaste anledningarna till att ett hushåll eller företag får utbetalning från en försäkring är en så kallad allriskskada, vilket täcks av en allriskförsäkring (se diagram 8). En sådan försäkring, som ofta ingår i hemförsäkringen, gäller när försäkringstagaren råkat ut för en plötslig och oförutsedd olyckshändelse. Den försäkrade kanske tappar kameran i marken vid resa, tappar mobilen från balkongen i hemmet eller glömmar plånboken på bussen. Under 2019 inträffade drygt 381 000 allriskskador. För dessa skador betalade försäkringsföretagen ut sammanlagt drygt 1,3 miljarder kronor i skadebelopp.

De värdemässigt största skadorna var dock skador orsakade av brand och åska samt vattenskadorna. För brand- och åskskador var det sammanlagda utbetalda skadebeloppet knappt 6,1 miljarder kronor, och för vattenskadorna var det knappt 3,9 miljarder kronor.

Diagram 8. Antal skador och skadebelopp för hushåll och företag, 2019

Antal tusen skador (stapel, vänster axel) och utbetalda skadebelopp i miljarder kronor (punkt, höger axel)

Anm.: Omfattar skador inom hem-, villahem-, fritidshus-, båt-, företags- och fastighetsförsäkringar. Ansvars- och rättsskydd kan betala kostnader om en individ blir skadeståndsskyldig eller för ett juridiskt ombud vid rättstvist. Det kan gälla både sak- och personskada som individen har orsakat. Skadebeloppen inkluderar avsatta reserver för oreglerade men kända försäkringsfall. Källa: Svensk Försäkring.

Inbrott och stöld är de vanligaste vardagsbrotten

Inbrott och stöld i företag och bostäder brukar – tillsammans med bland annat fordonsstölder, cykelstölder, rån och överfall – kallas för vardagsbrott. De är relativt vanliga brott som förhållandevis många personer kan drabbas av.

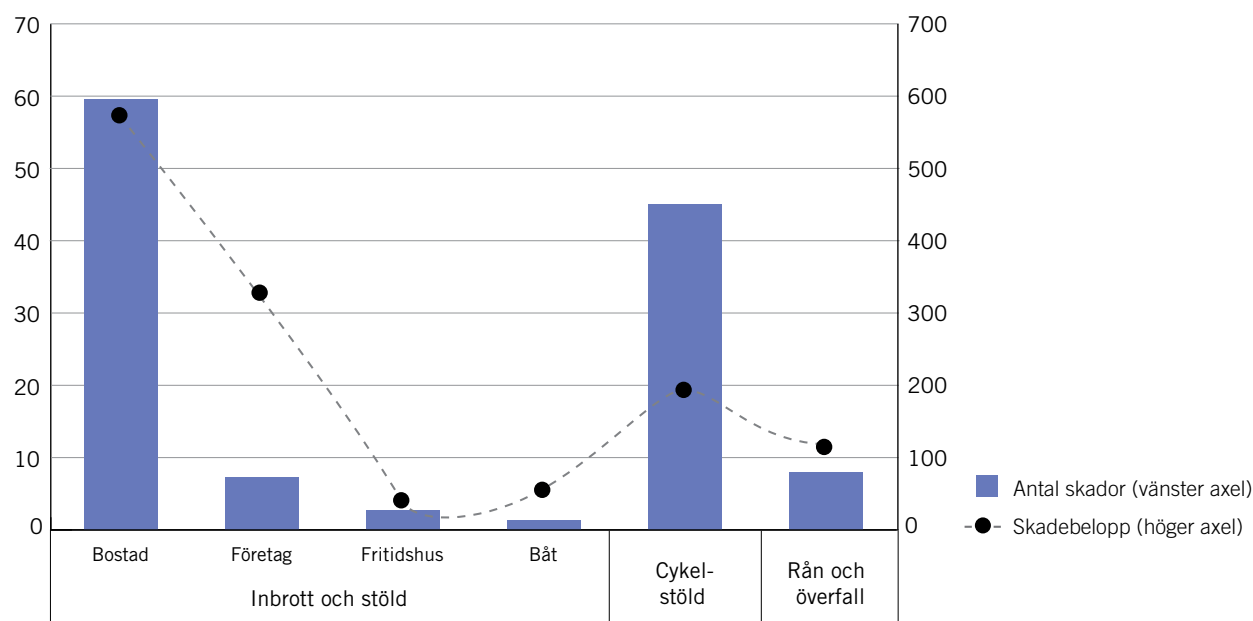
Under 2019 inträffade knappt 124 000 skador orsakade av vardagsbrott i hushåll och företag (se diagram 9). De vanligaste vardagsbrotten var inbrott och stöld, där drygt 59 000 skador drabbade villor och andra bostäder. Även drygt 7 300 företag och 2 700 fritidshus drabbades. Därutöver inträffade knappt 45 000 cykelstölder.

För skador orsakade av vardagsbrott i hushåll och företag betalade försäkringsföretagen ut sammanlagt drygt 1,3 miljarder kronor under 2019. De högsta sammanlagda beloppen betalades ut för inbrott och stöld i bostad till ett värde av knappt 574 miljoner kronor.

När det gäller fordonsstölder (som inte ingår i diagram 9; se i stället diagram 7), så rapporteras försäkringsstatistik för dessa med ytterligare ett års fördröjning i jämförelse med övriga vardagsbrott. Under 2018 inträffade drygt 34 000 skador förknippade med fordonsstölder, omfattande både stöld av och stöld ur fordon. Det sammanlagda utbetalda skadebeloppet för dessa skador var knappt 823 miljoner kronor.

Diagram 9. Antal skador och skadebelopp orsakade av vardagsbrott i hushåll och företag, 2019

Antal tusen skador (stapel, vänster axel) och utbetalda skadebelopp i miljoner kronor (punkt, höger axel)

Anm.: Omfattar skador inom hem-, villahem-, fritidshus-, båt-, företags- och fastighetsförsäkringar.
Källa: Svensk Försäkring.

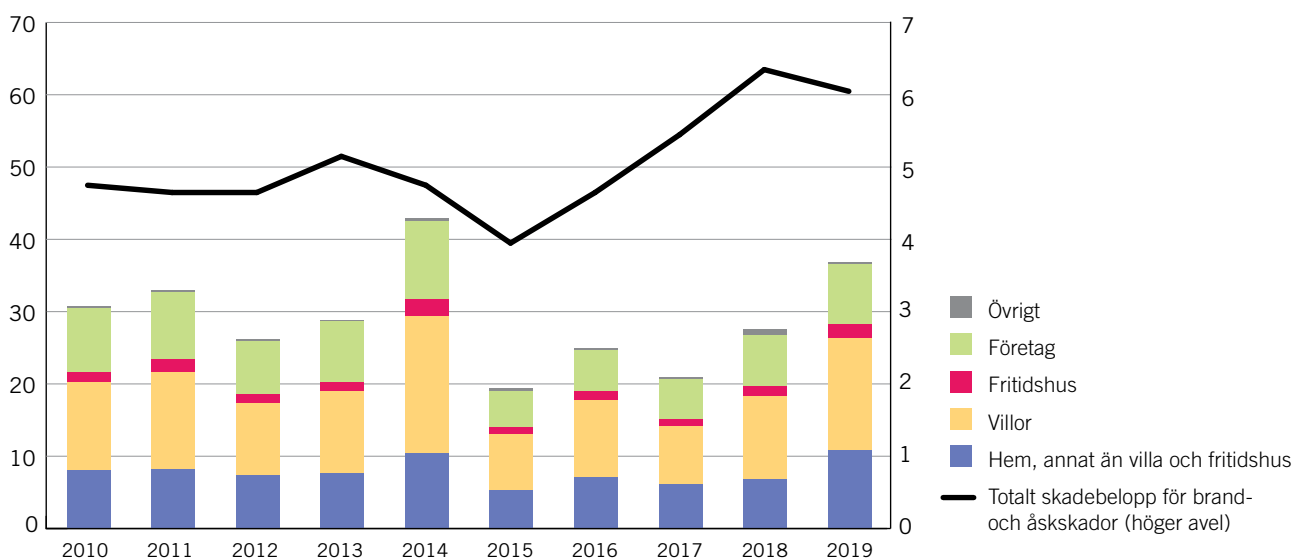
Bränder sker oftast i bostäder

Under 2019 inträffade knappt 37 000 skador orsakade av brand och åska som täcktes av hem-, villa-, fritidshus-, båt-, företags- och fastighetsförsäkringar (se diagram 10).

För brand- och åsskador som inträffade under 2019 betalade försäkringsföretagen ut sammanlagt knappt 6,1 miljarder kronor i försäkringsersättningar. Skadeersättningarna för brand- och åsskador varierar mycket beroende på vilken typ av egendom som har blivit skadad och vad den är värderad till, samt hur omfattande skadan är. Antalet skador orsakade av bränder och åska är förhållandevis litet. Av det totala antalet skador som inträffade under 2019 så orsakades endast 4 procent av bränder och åska. Skadorna som orsakats av brand och åska stod dock för 33 procent av det totala beloppet för samtliga skadeutbetalningar.

Diagram 10. Antal brand- och åsskador samt skadebelopp för hushåll och företag, 2010–2019

Antal tusen skador (stapel, vänster axel) och utbetalda skadebelopp i miljarder kronor (linje, höger axel)

Anm.: Omfattar brand- och åsskador inom hem-, villahem-, fritidshus-, båt-, företags- och fastighetsförsäkringar. Avser skador där brand och åska varit den huvudsakliga orsaken till skada. Skadebeloppen inkluderar avsatta reserver för oreglerade men kända försäkringsfall.

Källa: Svensk Försäkring.

Stora skillnader i antalet naturskador över åren

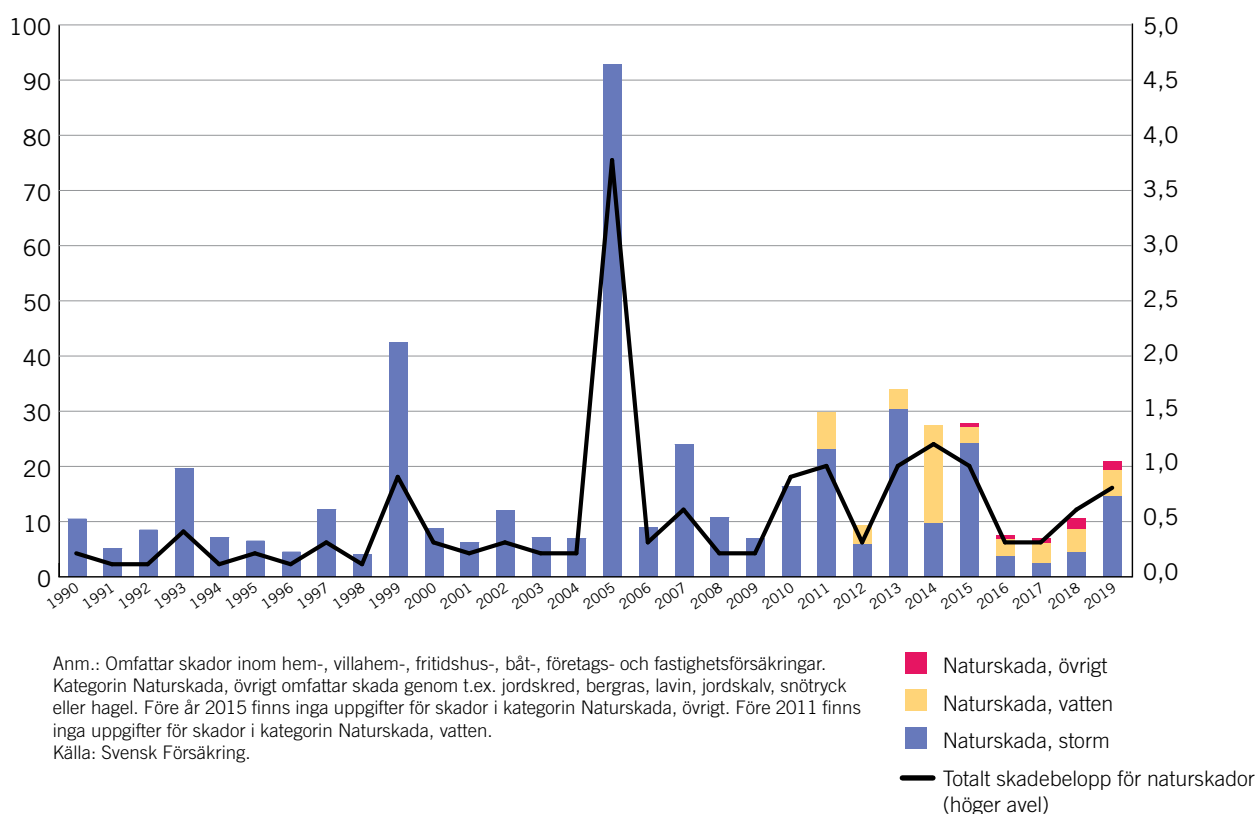
Naturskador omfattar skador som uppstår vid extrema väderförhållanden såsom storm, skyfall, översvämning, jordskred och lavin. Under 2019 inträffade knappt 21 000 naturskador i Sverige som täcktes av försäkringar, varav den absoluta merparten (14 600 skador) var orsakade av storm (se diagram 11). Totalt betalade försäkringsföretagen ut drygt 766 miljoner kronor i ersättningar för naturskador.

Förekomsten av olika typer av naturskador varierar mycket från år till år. Det mest dramatiska året hittills sedan början av 1990-talet var 2005 då stormen Gudrun i Småland orsakade över 90 000 skador, med ersättningar från försäkringsföretagen på närmare 4 miljarder kronor.

Förekomsten av olika naturskador varierar också över landet. Under 2019 var det Stockholms län som drabbades av flest skador och som också hade de största sammanlagda utbetalningarna för naturskador, motsvarande knappt 269 miljoner kronor.

Diagram 11. Antal naturskador och skadebelopp för hushåll och företag, 1990–2019

Antal tusen skador (stapel, vänster axel) och utbetalda skadebelopp i miljarder kronor (linje, höger axel)

Tjänstepensionen allt viktigare för den totala pensionen

Under 2020 betalade livförsäkringsföretagen ut nästan 206 miljarder kronor i livförsäkringssparande, som bland annat utgörs av tjänstepensioner. Arbetsgivare betalar in premier till tjänstepensionsförsäkring för sina anställda och den betalas sedan ut till den anställda vid pensioneringen. Tjänstepension är ett komplement till den allmänna pensionen och har över tid kommit att bli allt viktigare för den totala pensionen.

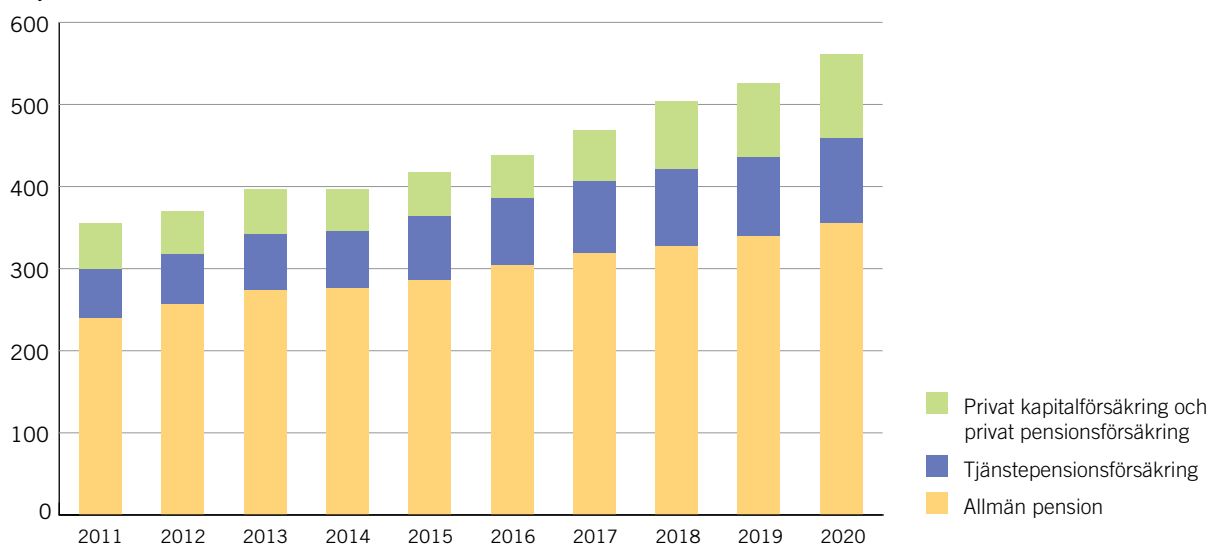
Utbetalningar från livförsäkringssparanden ökar

Under 2020 betalade Pensionsmyndigheten ut drygt 355 miljarder kronor i allmän pension. I allmän pension ingår inkomstpension, tilläggspension, premiepension och garantipension (se diagram 12). Som ett komplement till den allmänna pensionen ger livförsäkringsföretagen arbetsgivare och privatpersoner möjligheter att teckna tjänstepensionsförsäkringar och privata pensionsförsäkringar. Livförsäkringsföretagen erbjuder även privata kapitalförsäkringar som både kan ses som ett allmänt sparande och ett sparande till pensionen. Utbetalningarna från det samlade livförsäkringssparandet i form av tjänstepensionsförsäkringar, privata pensionsförsäkringar och privata kapitalförsäkringar uppgick under 2020 till 206 miljarder kronor.

De sammanlagda utbetalningarna från den allmänna pensionen och livförsäkringssparandet har ökat med 58 procent mellan 2011 och 2020. Andelen som utgörs av utbetalningar från tjänstepensionsförsäkringar har under samma period ökat något, från 17 till 19 procent. Tjänstepensionens andel av den totala pensionen är dock högre än vad som anges här. En arbetsgivare kan nämligen trygga sitt tjänstepensionsåtagande på andra sätt än via pensionsförsäkring, till exempel genom avsättningar i balansräkningen eller till en pensionsstiftelse.

Diagram 12. Utbetalda pensioner från Pensionsmyndigheten och utbetalda livförsäkringssparanden från försäkringsföretag, 2011–2020

Miljarder kronor

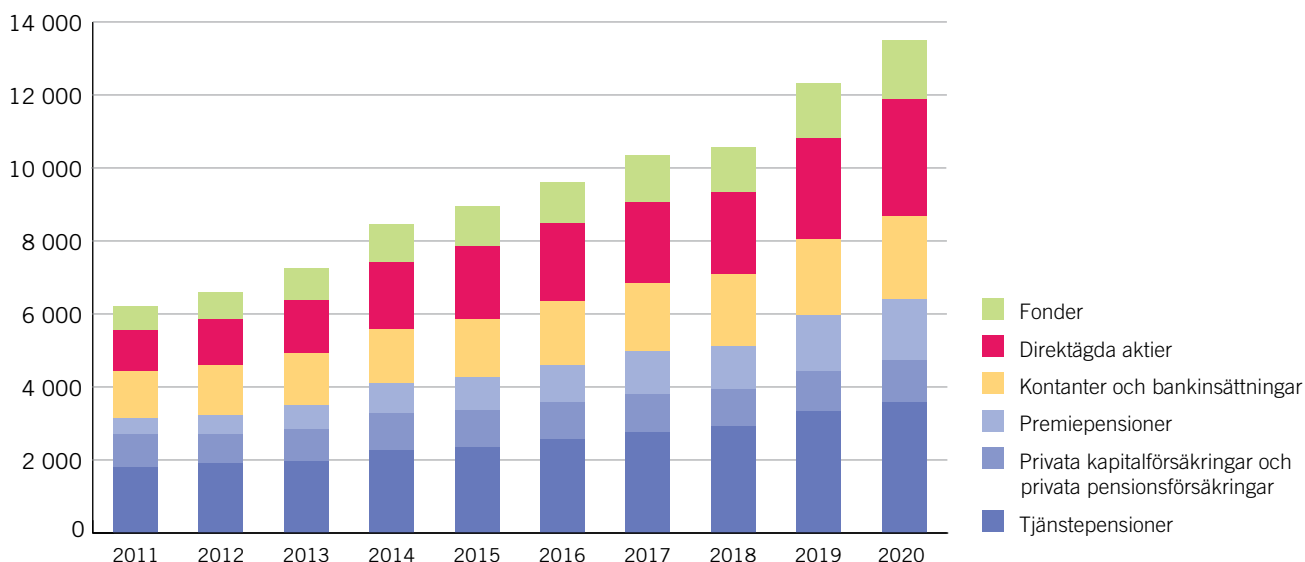
Anm.: Allmän pension omfattar inkomstpension, tilläggspension, premiepension och garantipension som utbetalas från Pensionsmyndigheten. Tjänstepensionsförsäkring omfattar den tjänstepension som utbetalas via livförsäkringsföretagen. Utbetalningarna från försäkringsföretagen har rensats från interna transfereringar och endast de försäkringsutbetalningar som går till kund och som avser sparförsäkring ingår. Riskförsäkringar (dvs. premiebefrielseförsäkringar, sjukförsäkringar och grupplivförsäkringar) ingår ej. Källa: Pensionsmyndigheten och Svensk Försäkring.

Pensioner utgör en betydande del av hushållens sparande

Svenska hushåll har under de senaste tio åren fördubblat sitt finansiella sparande från 6 200 miljarder kronor 2011 till 13 500 miljarder kronor 2020 (se diagram 13). Tjänstepension är den största sparformen för svenska hushåll. Knappt hälften av sparandet 2020 var antingen tjänstepension, privat pensionsförsäkring, privat kapitalförsäkring eller premiepension.

Diagram 13. Hushållens finansiella sparande, 2011–2020

Miljarder kronor

Anm.: I kategorin Kontanter och bankinsättningar ingår också premieobligationer. Fonder innehåller även strukturerade produkter.
Källa: SCB.

Försäkringsbranschen är en viktig del av samhällsekonomin

De svenska försäkringsföretagen betalar årligen ut stora belopp i pensioner och ersättningar för skador. På så vis skapas ekonomisk trygghet för hushåll, individer och företag. Under 2020 utbetalades totalt 287 miljarder kronor i ersättningar gällande skadeförsäkringar, pensionsförsäkringar och andra livförsäkringar. Den svenska försäkringsbranschen består av 325 företag som tillsammans sysselsätter drygt 22 000 personer och investerar runt 5 600 miljarder kronor i den svenska och globala ekonomin.

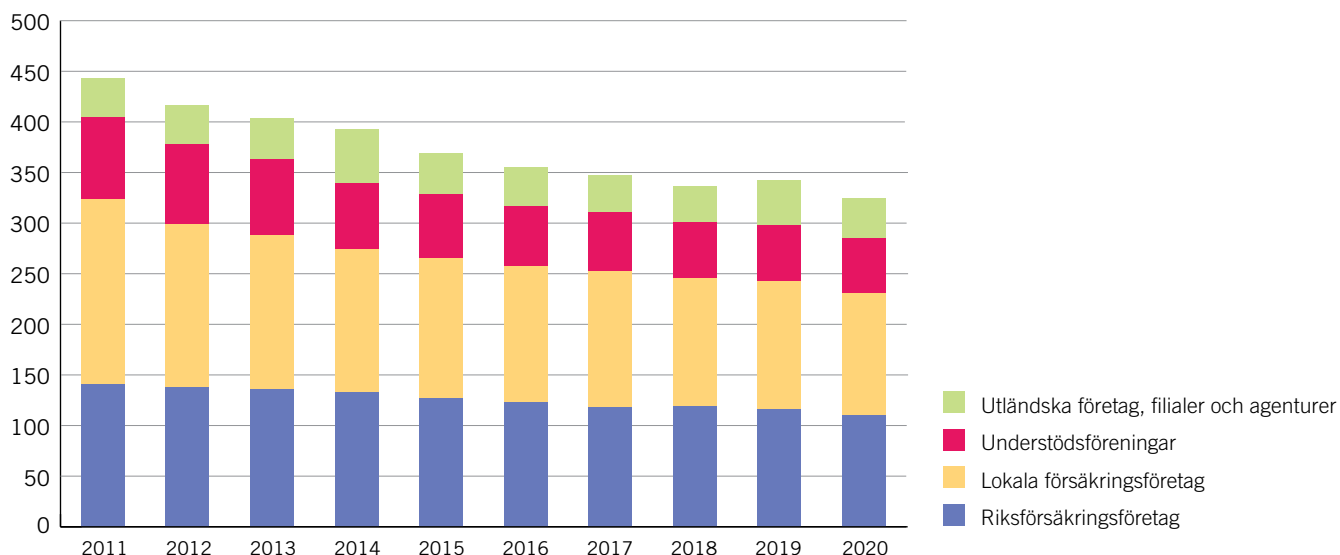
Både små lokala och stora rikstäckande försäkringsföretag

I Sverige arbetar strax över 22 000 personer i försäkringsbranschen, vilket motsvarar ungefär en halv procent av antalet anställda på arbetsmarknaden. De anställda finns fördelade på 325 försäkringsföretag (se diagram 14).

De flesta företagen är antingen rikstäckande eller lokala försäkringsföretag. Därutöver finns det så kallade understödsföreningar (tjänstepensionskassor) och en del utländska företag representerade via filialer eller agenturer. Antalet företag har minskat de senaste tio åren. Det är främst mindre lokala försäkringsföretag och understödsföreningar som har blivit färre. Antalet utländska företag har varit i stort sett lika över åren. Trots att antalet företag minskat så har antalet anställda under denna period varit ungefär oförändrat.

Diagram 14. Antal försäkringsföretag i Sverige, 2011–2020

Antal företag

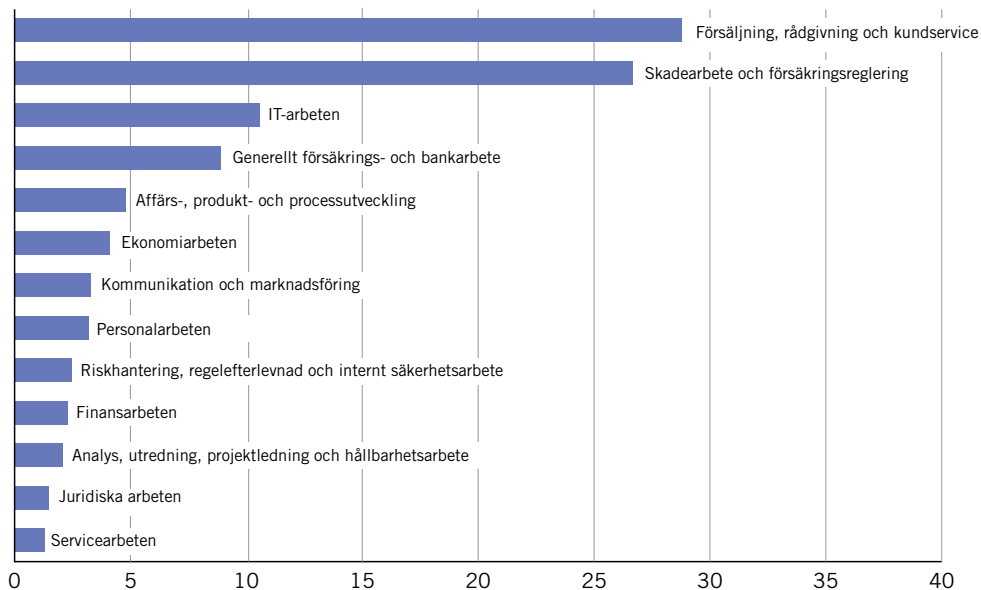
Källa: Svensk Försäkring.

Kundservice och skadearbeten är vanliga yrken

I försäkringsbranschen finns det många olika yrkeskategorier. Lite mer än en fjärdedel (knapp 29 procent) av de anställda, arbetar med försäljning, rådgivning eller kundservice (se diagram 15). En nästan lika stor andel arbetar med skadearbeten och försäkringsreglering. I den senare yrkesgruppen ingår utredningsarbeten om orsak och vållande vid en skada, samt tjänster som innefattar att genomföra riskbedömningar och analys kring återförsäkring till andra företag. Hit hör även vissa specialistyrken, såsom aktuarier (försäkringsmatematiker).

Diagram 15. Andel efter yrkesgrupper i försäkringsbranschen, 2020

Andel i procent av antalet anställda

Anm.: Omfattar företag som ingår i FAO:s lönestatistik. Statistiken omfattar i stort sett alla försäkringsföretag i försäkringsbranschen, men utesluter t.ex. företag som är bankägda. Yrkesgrupperna är sammansatta utifrån FAO:s yrkesklassificeringssystem, där enskilda yrken är placerade inom den yrkesklassificering som bäst beskriver yrket. Källa: Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO).

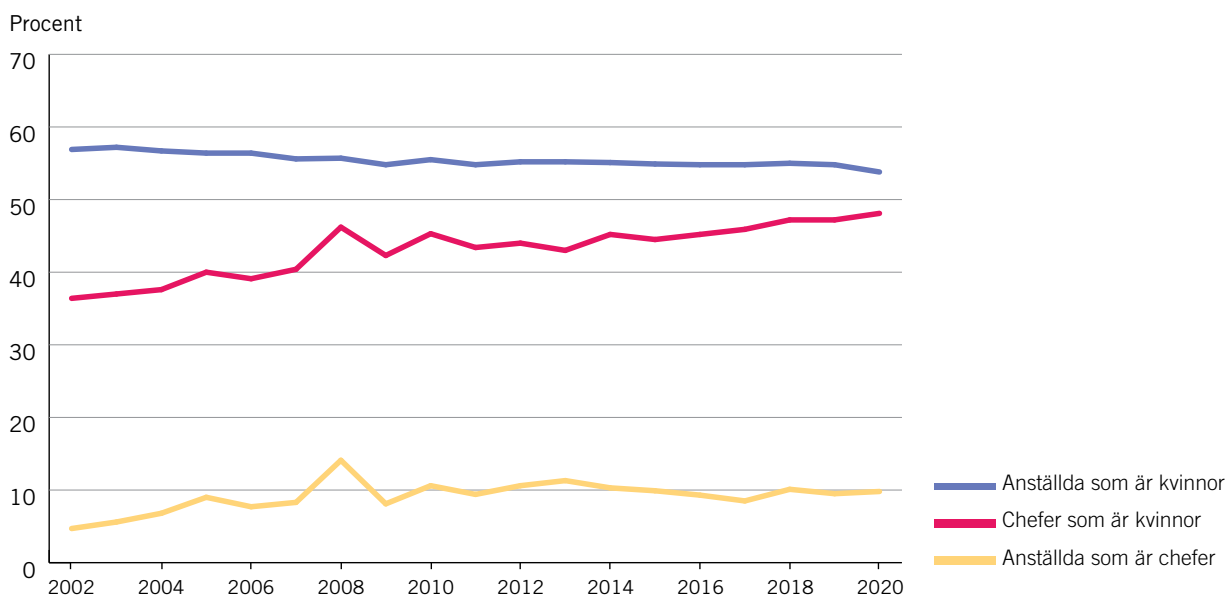
Något fler kvinnor än män

Försäkringsbranschen har en förhållandevis jämn könsfördelning. Av de anställda i branschen under 2020 så var strax över hälften kvinnor. Andelen kvinnor har genomgående varit något högre än andelen män under 2000-talet (se diagram 16).

Andelen chefer ökade stadigt från 2002 fram till 2008. Sedan dess har antalet chefer som andel av antalet anställda legat kring 10 procent.

Andelen chefer som är kvinnor har stigit trendmässigt sedan 2002. Under 2020 var nära hälften av cheferna kvinnor.

Diagram 16. Andel kvinnor respektive chefer, samt andel chefer som är kvinnor, 2002–2019

Anm.: Omfattar företag som ingår i FAO:s lönestatistik. Statistiken omfattar i stort sett alla försäkringsföretag i försäkringsbranschen, men utesluter t.ex. företag som är bankägda. År 2002 är en naturlig starttidpunkt för statistiken, eftersom FAO införde ett förnyat yrkesklassificeringssystem då.

Källa: Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO).

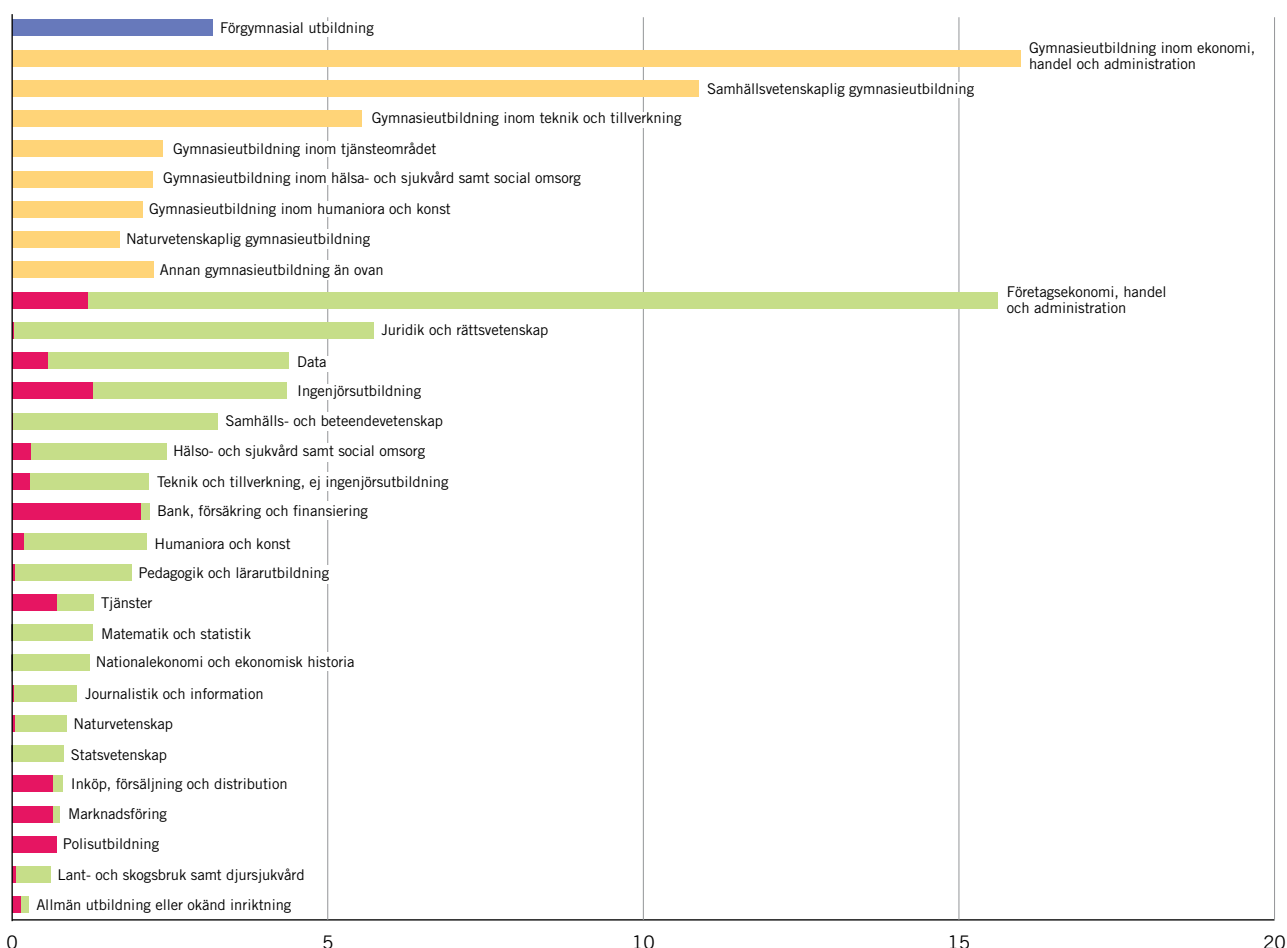
Utbildning inom ekonomi, handel och administration är vanligast

Av de anställda i försäkringsbranschen 2018 så hade knappt 54 procent eftergymnasial utbildning. Knappt 43 procent av de anställda hade gymnasial utbildning som högsta nivå, och drygt 3 procent hade förgymnasial utbildning som högsta nivå (se diagram 17).

Bland dem med gymnasial utbildning som högsta nivå, så är utbildning inom ekonomi, handel och administration vanligast (knappt 16 procentenheter). Av dem med eftergymnasial utbildning så har knappt 45 procentenheter studerat på högskola, varav utbildning inom företagsekonomi, handel och administration är vanligast (knappt 15 procentenheter). Knappt 9 procentenheter av dem med eftergymnasial utbildning har studerat utanför högskola, till exempel på yrkeshögskolor. Vanligast bland dessa är utbildning inom bank, försäkring och finansiering (drygt 2 procentenheter).

Knappt en halv procent av samtliga anställda har forskarutbildning.

Diagram 17. Utbildningsbakgrunder i försäkringsbranschen, andel efter nivå och inriktning, 2018
Andel i procent av antalet anställda

Anm.: Avser högsta utbildningsnivå. Indelningen följer svensk utbildningsnomenklatur (SUN). Den eftergymnasiala utbildningskategorin Samhälls- och beteendevetenskap innefattar bl.a. utbildning i sociologi, etnologi, kulturgeografi och psykologi. Den eftergymnasiala utbildningskategorin Tjänster innefattar bl.a. utbildning i transport, turism, resor, idrott, friskvård, och utbildning inom civilförsvaret och militären. Statistiken omfattar individer som ingår i den utbildningsstatistik som produceras av FAO var tredje år, där den senaste publiceringen var för 2018, och täcker i stort sett alla försäkringsföretag i försäkringsbranschen, men utesluter t.ex. företag som är bankägda.

Källa: Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO).

- Förgymnasial utbildning
- Gymnasial utbildning
- Eftergymnasial utbildning utanför högskola
- Eftergymnasial utbildning vid högskola

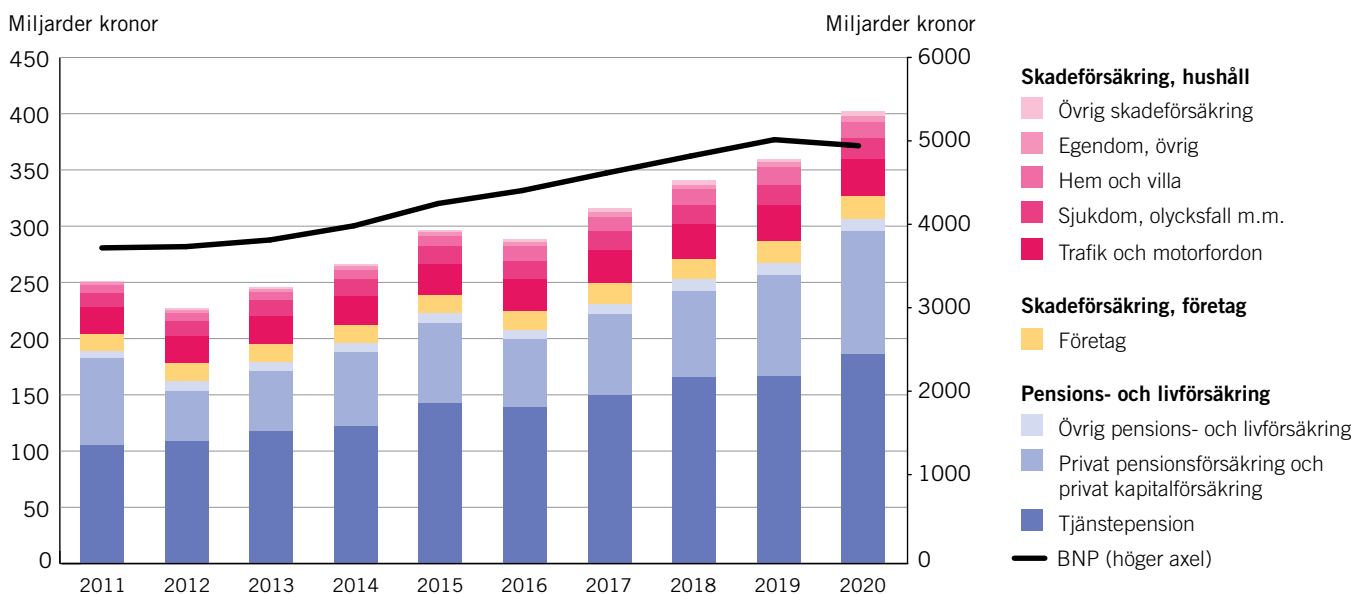
Premierna för försäkring följer den ekonomiska utvecklingen

Försäkringar innebär att hushåll och företag betalar in premier till försäkringsföretagen i utbyte mot trygghet i form av ersättning om en olycka eller sjukdom inträffar, eller i form av pension (se diagram 18). För skadeförsäkringar uppgick premieinkomsterna 2020 till sammanlagt drygt 95 miljarder kronor varav drygt 20 miljarder kronor betalades av företagen och knappt 75 miljarder kronor betalades av hushållen. För pensions- och livförsäkringar uppgick de inbetalda premierna till knappt 307 miljarder kronor. De största premieinkomsterna för skadeförsäkring var för trafik- och motorfordonsförsäkringar samt hem- och villaförsäkringar, medan majoriteten av de inbetalda premierna för pensions- och livförsäkring var till tjänstepension.

De totala premierna har ökat med 60 procent under de senaste tio åren. Ökningen har skett i takt med att ekonomin vuxit, eftersom efterfrågan på till exempel hemförsäkringar stiger när hushållens tillgångar växer.

I genomsnitt betalades runt 7 200 kronor per person i premier för skadeförsäkringar och cirka 29 500 kronor i premier för livförsäkringar i Sverige under 2020. Det är vanligt att en individ har flera olika typer av försäkringar, såsom hemförsäkring och motorfordonsförsäkringar. Ungefär 61 procent av premierna för pensions- och livförsäkringar betalas av arbetsgivarna i form av tjänstepension. En del av premierna för skadeförsäkringar betalas också av arbetsgivarna, exempelvis för vissa olycksfallsförsäkringar samt sjukvårdsförsäkringar.

Diagram 18. Premieinkomster från hushåll och företag för skadeförsäkring samt pensions- och livförsäkring, 2011–2020

Anm.: I kategorin Företag ingår sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring, egendomförsäkring för företag och fastigheter samt ansvarsförsäkring. Kategorin Övrig skadeförsäkring omfattar kredit-, borgens-, rättsskydds-, assistans-, inkomst- och avgångsbidragsförsäkringar, samt trygghetsförsäkring vid arbetsskada. Kategorin Egendom, övrig omfattar t.ex. produktförsäkring och djurförsäkring. Afa Sjukförsäkring är exkluderat från skadeförsäkring då de under flera perioder har återbetalat ackumulerade premier.
Källa: Svensk Försäkring.

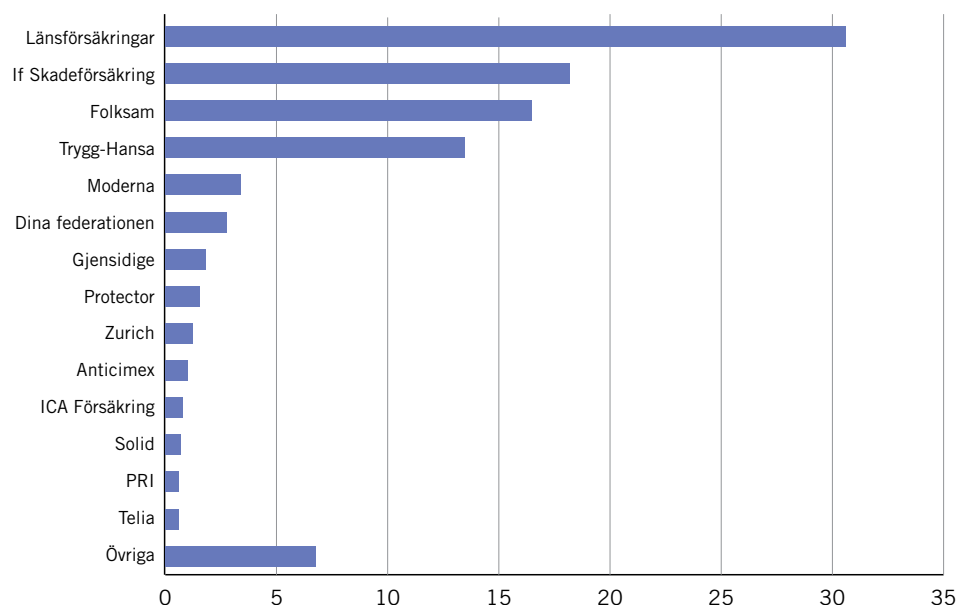
Marknadsandelar för skadeförsäkring

De sammanlagda premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretagen under 2020 uppgick till drygt 95 miljarder kronor. De fyra som hade störst premieinkomster var Länsförsäkringar, If Skadeförsäkring, Folksam, och Trygg-Hansa (se diagram 19). Dessa företag/företagsgrupper stod tillsammans för cirka 79 procent av marknaden mätt i premieinkomster.

Även vissa livförsäkringsföretag har skadeförsäkringar, främst i form av olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring och sjukvårdsförsäkring. Livförsäkringsföretagens skadeförsäkringar – som inte ingår i diagram 19 – omfattade 3,9 miljarder kronor i inbetalda premier 2020.

Diagram 19. Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag fördelat per företag/företagsgrupp, 2020

Marknadsandelar i procent av totala premieinkomster

Anm.: Omfattar endast skadeförsäkringar hos skadeförsäkringsföretag; även livförsäkringsföretag kan ha skadeförsäkringar i form av olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring och sjukvårdsförsäkring, men de ingår inte i detta diagram.

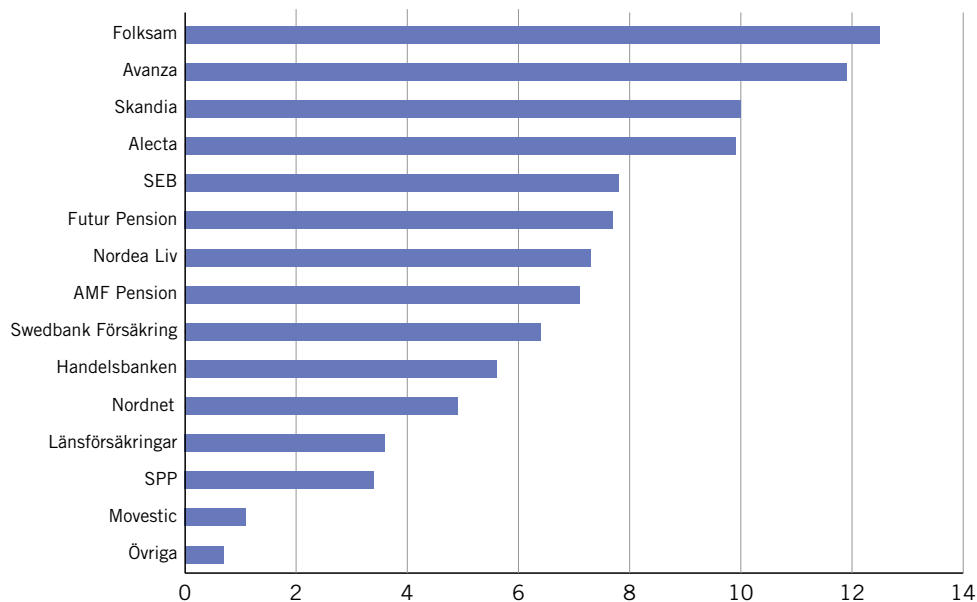
Källa: Svensk Försäkring.

Marknadsandelar för pensions- och livförsäkring

De inbetalda premierna för konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar under 2020 uppgick till drygt 273 miljarder kronor. De fyra som erhöll mest premier var Folksam, Avanza, Skandia och Alecta (se diagram 20). Dessa företag/företagsgrupper utgjorde 44 procent av marknaden sett till inbetalda premier.

Diagram 20. Inbetalda premier för pensions- och livförsäkring fördelat per företag/företagsgrupp, 2020

Marknadsandelar i procent av totala inbetalda premier

Anm.: Diagrammet visar andelar av inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar under 2020. I inbetalda premier ingår varken inflyttat försäkringskapital eller fribrevsuppräknings. En konkurrensutsatt försäkring är en sådan försäkring där det finns möjlighet att välja mellan flera försäkringsgivare. Inbetalda premier till livförsäkringsföretagens skadeförsäkringar ingår inte.

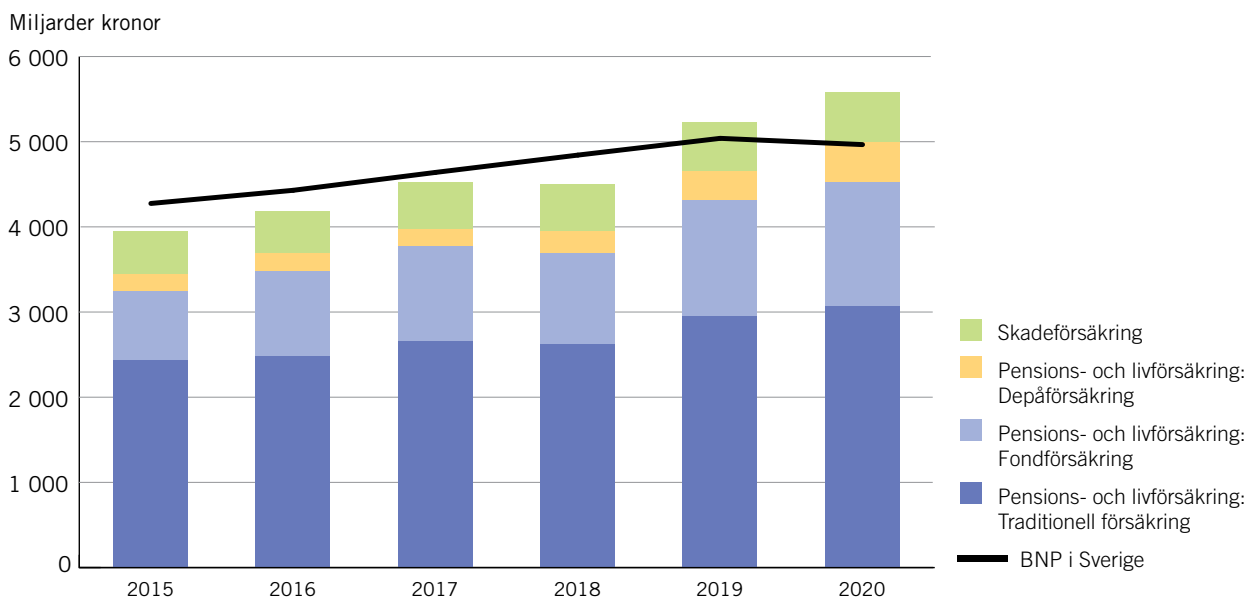
Källa: Svensk Försäkring.

Försäkringsföretagen har stora tillgångar

Svenska försäkringsföretag hade vid slutet av 2020 finansiella tillgångar för cirka 5 600 miljarder kronor, vilket är mer än storleken på Sveriges BNP (se diagram 21). Merparten av kapitalet – ungefär 90 procent – förvaltas av livförsäkringsföretagen, medan resten förvaltas av skadeförsäkringsföretagen. Att livförsäkringsföretagen har stora tillgångar och att dessa har vuxit under en längre tid beror på att inbetalda premier förvaltas och genererar avkastning.

Livförsäkringsföretagens tillgångar är till största del relaterade till traditionell livförsäkring, men fond- och depåförsäkring har ökat under senare år. Vid fond- och depåförsäkring är det försäkringstagarna som väljer vilka fonder som kapitalet ska placeras i och den finansiella risken bärs av försäkringstagaren. Fond- och depåförsäkring skiljer sig på så vis från traditionell försäkring, där försäkringsföretagen väljer hur kapitalet ska förvaltas och bär den finansiella risken. Av livförsäkringsföretagen totala tillgångar vid slutet av 2020 var nästan två tredjedelar (61 procent) knutna till traditionell försäkring, medan en dryg fjärdedel (29 procent) var knutna till fondförsäkring och resterande 10 procent var knutna till depåförsäkring.

Diagram 21. Storlek på de svenska försäkringsföretagens tillgångar fördelade på typ av försäkring, 2015–2020

Anm.: All pensions- och livförsäkring som inte är fond- eller depåförsäkring klassificeras som traditionell försäkring. Storleken på tillgångarna är efter avdrag ("nettnings") för vissa skuldposter. BNP avser den årliga bruttonationalprodukten i Sverige.
Källa: Svensk Försäkring och SCB.

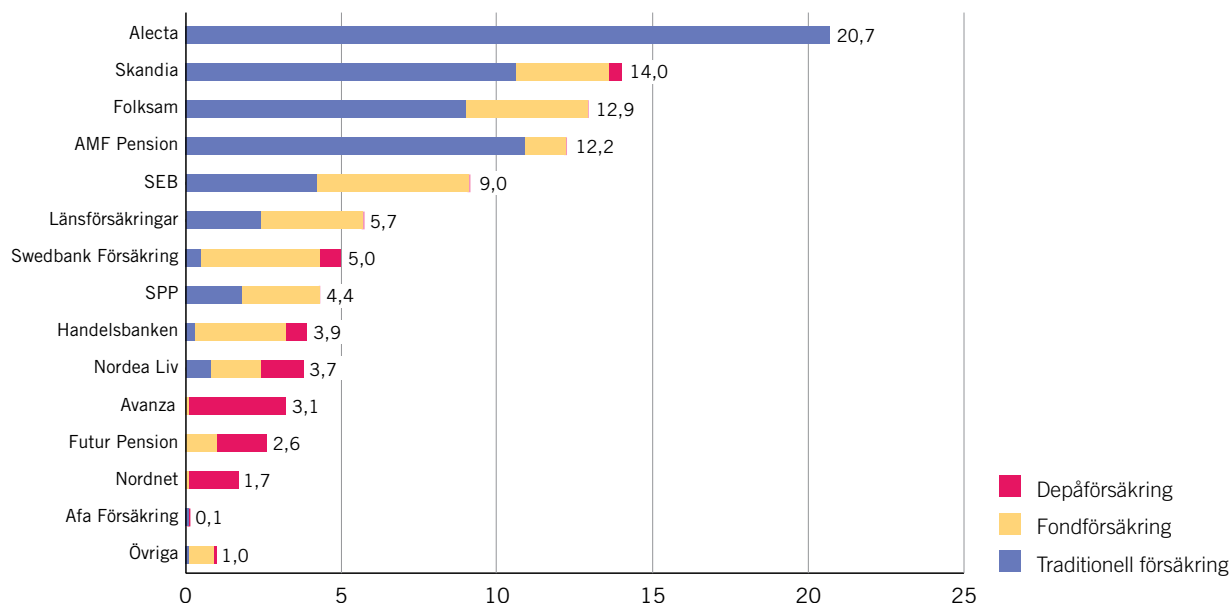
Livförsäkringsföretagens tillgångar per sparform

Bland livförsäkringsföretagen så var Alecta, Skandia, Folksam och AMF Pension de företag/företagsgrupper med störst tillgångar 2020 (se diagram 22). Deras innehav utgjorde 60 procent av de totala tillgångarna för livförsäkringsföretagen.

Det skiljer sig mellan livförsäkringsföretagen hur mycket av tillgångarna som är knutna till traditionell försäkring, fondförsäkring och depåförsäkring. För de fyra företag/företagsgrupper med störst tillgångar är innehavet främst knutet till traditionell försäkring, medan för övriga är innehavet främst knutet till antingen fond- eller depåförsäkring.

Diagram 22. Andel av totala tillgångar för livförsäkringsföretag fördelat per företag/företagsgrupp och sparform, 2020

Andelar i procent av totala placeringstillgångarna

Anm.: Diagrammet visar andelar av de totala tillgångarna för svenska livförsäkringsföretag med en balansomslutning över 1 miljard kronor. Storleken på tillgångarna är angivna efter avdrag ("nettning") av vissa skuldposter.

Källa: Svensk Försäkring.

Försäkringsföretagen placerar mestadels i aktier och obligationer

Genom att förvalta sina tillgångar så skapar försäkringsföretagen avkastning och återbäring som kommer försäkringstagarna tillgodo. De svenska försäkringsföretagen placerar i huvudsak i svenska och utländska aktier, värdepappersfonder och räntebärande värdepapper, men även i fastigheter (se diagram 23). De räntebärande värdepapper som försäkringsföretagen placerar i är främst utländska låntagares obligationer, svenska statsobligationer och obligationer utgivna av svenska banker och bostadsinstitut.

Skadeförsäkringsföretagen placerar vanligtvis i tillgångar med kortare löptid än livförsäkringsföretagen. Skälet är att skadeförsäkringsföretagen behöver hantera löpande skadeutbetalningar varje år. Livförsäkringsföretagen har oftast en längre placeringshorisont eftersom sparandet sker över en längre tid.

Diagram 23. De svenska försäkringsföretagens placeringar exklusive fondförsäkring, 2020

Procent

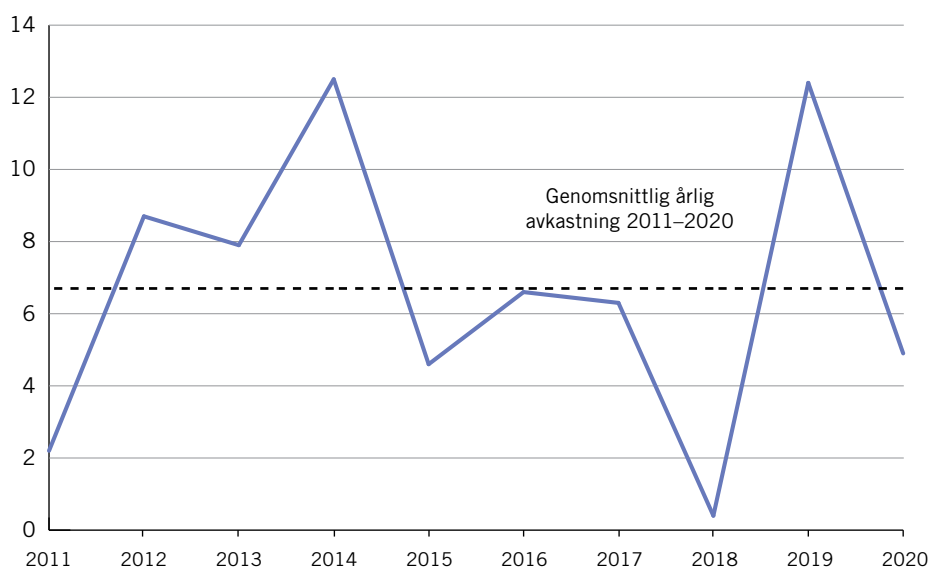

Anm.: Fonder tillhörande fondförsäkring på 1 456 miljarder kronor är exkluderat från livförsäkring. Däremot inkluderas tillgångar som ligger i depåförsäkringar. Räntebärande värdepapper är i huvudsak obligationer, men också konvertibler, certifikat och andra skuldförbindelser med kortare löptid. I kategorin Andra räntebärande tillgångar ingår bankinsättningar, lån, repor och upplupna ränteintäkter. Fastigheter avser byggnader och mark samt aktier i helägda fastighetsbolag. I kategorin Övriga tillgångar ingår bland annat derivat. Tillgångarna presenteras med avdrag ("nettning") för vissa skuldposter).
Källa: SCB.

God avkastning på livförsäkringsföretagens tillgångar under 2020 trots covid-19

Avkastningen på livförsäkringsföretagens tillgångar är betydelsefull eftersom den påverkar nivån på de framtida pensionsutbetalningarna. För 2020 uppgick totalavkastningen på tillgångar som förvaltas av svenska livförsäkringsföretag till 4,9 procent (se diagram 24). Det är visserligen lägre än den genomsnittliga årliga totalavkastningen under de senaste tio åren. Men med tanke på covid-19-pandemin och turbulensen på de finansiella marknaderna i Sverige och globalt främst under våren 2020 får det anses vara en god avkastning. Att de svenska livförsäkringsföretagens tillgångar till förhållandevis stor del utgörs av aktier har bidragit till att avkastningen i genomsnitt varit 6,7 procent årligen sedan 2011.

Diagram 24. Totalavkastning på tillgångar förvaltade av svenska livförsäkringsföretag, 2011–2020
Procent

Anm.: Totalavkastningen är beräknat som ett medelvärde av livförsäkringsföretagens avkastningar, viktat med marknadsvärdet på de tillgångar som företagen förvaltar.
Källa: Svensk Försäkring.

